

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Νεομάρτυς († 26.5.1794)

26 Μαΐου

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Ἀλέξανδρος καταγόταν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη καὶ ἔμεινε στὴν περιοχή τῆς Λαοδηγίας ἢ Λαγωδιανῆς (σημερινὴ Λαοδηγήτρια). Οἱ γονεῖς του, θέλοντας νὰ διαφυλάξουν τὴν σωφροσύνη τοῦ υἱοῦ τους ἀπὸ τὶς κακόβουλες ἐπιθυμίες κάποιου Τούρκου, ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν φυγαδεύσουν στὴ Σμύρνη. Ἐκεῖ ὁ Ἀλέξανδρος βρῆκε ἐργασία στὸ σπίτι ἐνὸς Τούρκου πασαῖ, ὁ ὁποῖος εἶτε δι' ἀπάτης εἶτε διὰ τῆς βίας, κατόρθωσε νὰ τὸν πείσει νὰ ἀλλαξοπιστήσει. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός, ὁ Ἀλέξανδρος ἐγκατέλειψε τὴ Σμύρνη καί, ἀφοῦ περιπλανήθηκε σὲ διάφορα μέρη, ἔφθασε στὴ Μέκκα, ὅπου προσκύνησε τὸν τάφο τοῦ Μωάμεθ καὶ ἔλαβε τὸ σχῆμα τοῦ δερβίση.

Ὡς δερβίσης πλέον περόδευσε πόλεις καὶ χωριὰ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας κηρύττοντας τὴ μωαμεθανικὴ θρησκεία. Ἡ συνείδησή του ὅμως, πὺ δὲν εἶχε νεκρωθεῖ τελείως, ἄρχισε νὰ τὸν ἐλέγχει γιὰ τὸ ἀμάρτημά του, ὥσπου τέλος μετανόησε καὶ ἄρχισε νὰ καλλιεργεῖ μέσα του τὴν πραγματικότητα τοῦ μαρτυρίου. Ἔτσι ὁ Ἀλέξανδρος, ἔχοντας ἐξωτερικὰ τὸ σχῆμα τοῦ δερβίση, ἐσωτερικὰ ὅμως νιώθοντας Χριστιανός, ζοῦσε ὡς διὰ Χριστὸν σαλὸς καὶ ἔλεγε μὲ σκληρὰ λόγια τοὺς Τούρκους.

Αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ του προβλημάτισε καὶ ἐξόργισε τόσο πολὺ τοὺς Τούρκους στὸ Ραχήτι τῆς Αἰγύπτου, ὥστε ἀποφάσισαν νὰ τὸν φονεύσουν, κάτι τὸ ὁποῖο θὰ ἔκαναν, ἂν ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἐπληροφορεῖτο τὸ γεγονός ἐγκαιρὰ καὶ δὲν ἔφευγε ἀπὸ ἐκεῖ.

Τὸ 1784 ἦλθε στὴ Θεσσαλονίκη, χωρὶς ὅμως νὰ δώσει σημεῖα ἀναγνώρισεως. Ἐκεῖ παρέμεινε γιὰ μικρὸ χρονικὸ διάστημα καὶ κατόπιν συνέχισε τὴν περιπλάνησή του σὲ διάφορα μέρη. Δέκα χρόνια ἀργότερα, τὸ 1794, κατὰ τὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὁ Ἀλέξανδρος ἔφθασε στὴ Χίο καὶ πῆγε σὲ κάποια ἐκκλησία, γιὰ νὰ συμμετάσχει σὲ μία Ἀκολουθία. Ἐχοντας τὸ σχῆμα τοῦ δερβίση περιφερόταν ἄνετα ἀνάμεσα στοὺς Τούρκους, τοὺς ὁποίους ἔλεγε γιὰ τὴν σκληρὴ καὶ ἀπάνθρωπη συμπεριφορὰ τους, ἐνῶ συγχρόνως τοὺς κήρυττε τὴ φιλανθρωπία, τὴ σωφροσύνη καὶ τὴν ἀρετὴ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πάλι φερόταν μὲ πολλὴ γλυκύτητα καὶ πραότητα ἀπέναντι στοὺς Χριστιανοὺς μὲ τοὺς ὁποίους ἐρχόταν σὲ ἐπαφή.

Στὴ Χίο δὲν παρέμεινε γιὰ πολὺ. Πέρασε ἀπέναντι στὴ Σμύρνη μὲ σκοπὸ, στὸν τόπο ὅπου ἀρνήθηκε τὴν πίστη του, ἐκεῖ νὰ ἀποπλύνει τὸ ἀμάρτημά του μὲ τὴν ὁμολογία του. Μία ἐβδομάδα πρὶν ἀπὸ τὴν Πεντηκοστὴ καὶ ἡμέρα Τρίτη,

παρουσιάστηκε μπροστά στον κριτή τῆς πόλεως, ὅπου ὁμολόγησε μὲ παρρησία τὴν πίστη του στὸν Ἐνα καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ καὶ κατόπιν πέταξε τὸ δερβίσινο κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του καὶ φόρεσε τὸ Χριστιανικό. Τὸ θέαμα αὐτὸ προκάλεσε τὴν ἐκπληξη καὶ συνάμα τὴν ὀργὴ τῶν παρισταμένων Τούρκων, οἱ ὁποῖοι στὴν ἀρχὴ ἐξέλεξαν τὸν Ἀλέξανδρο ὡς τρελὸ καὶ προσπάθησαν μὲ τὰ λόγια νὰ τὸν μεταπείσουν. Ὅταν ὅμως εἶδαν τὴν ἐμμονή του, διέτεξαν τὴν φυλάκισή του. Τὴν ἐπόμενη ἡμέρα ὁ Ἀλέξανδρος ὁδηγήθηκε γιὰ δεύτερη φορὰ στὸ κριτήριο, ὅπου παρ' ὅλες τὶς ἀπειλὲς τῶν Τούρκων χλεύασε καὶ πάλι τὴν πίστη στὸ Μωάμεθ καί, ἐπειδὴ οὔτε μὲ τὶς κολακεῖες μπόρεσαν νὰ τὸν δελεάσουν, τὸν ξαναοδήγησαν στὴ φυλακή.

Ἡ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὡς ἐπίσημη καὶ σεβασμια ἡμέρα, γι' αὐτὸ καὶ συγκεντρώνονταν ὅλοι οἱ προύχοντες στὸν κριτὴ τῆς πόλεως καὶ μετέβαιναν ὅλοι μαζί στὸ τζαμί, γιὰ νὰ προσευχηθοῦν. Αὐτὴ τὴν ἡμέρα λοιπὸν διάλεξαν γιὰ νὰ ὁδηγήσουν τὸν Ἅγιο Ἀλέξανδρο καὶ πάλι στὸ κριτήριο, γιὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν. Ὁ Ἅγιος γιὰ τρίτη φορὰ ὁμολόγησε ἐνώπιον ὄλων τὴν πίστη του καὶ τὴ διάθεσή του νὰ μείνει σταθερὸς σὲ αὐτήν. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ἀποφασίσθηκε ἡ θανάτωσή του. Τὸ 1794 ὁ Ἅγιος Ἀλέξανδρος ἀποκεφαλίσθηκε καὶ εἰσῆλθε μὲ τὸν ἀμαράντινο στέφανο τῆς δόξας στὴ χαρὰ τοῦ Κυρίου του.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐν ἀθλήσει νομίμως Μάρτυς ἠρίστευσας, καὶ τὸν σὲ τρώσαντα πρῶην κατηγονώσω ἐχθρὸν, καὶ Μαρτύρων κοινωνὸς ὤφθης Ἀλέξανδρε. Ὅθεν ὡς ἅγιον βλαστόν, Θεσσαλονίκη σε τιμᾷ, καὶ πόθῳ σοι ἀνακράζει· Μὴ διαλίπης πρεσβεύων, ἐλεηθῆναι τοὺς τιμῶντάς σε.

Κοντάκιον. Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἐορτάζει σήμερον, Θεσσαλονίκη ἡ πόλις, τὴν ἁγίαν μνήμην σου, Ἀλέξανδρε Νεομάρτυς· ταύτης γὰρ, γόνος καὶ βλάστημα θεῖον πέλων, ἤθλησας, ἐν Σμύρνῃ γνώμη ἀνδρειοτάτη, δι' ἀγάπην τοῦ Κυρίου· ὃν ἐκδυσώπει σώζεσθαι ἅπαντας.

Μεγαλυνάριον.

Ἦθλησας νομίμως ὑπὲρ Χριστοῦ, Ἀλέξανδρε Μάρτυς, καὶ καθεῖλες τὸν δυσμενῆ· ὅθεν σου τὴν μνήμην, Θεσσαλονίκη ἄγει, τιμῶσα τοὺς ἀγῶνας, τῆς σῆς ἀθλήσεως.

<http://www.synaxarion.gr/gr/sid/3403/sxsaintinfo.aspx>